

זמני שבת קודש

הדלקת נרות	מוצאי שבת	רבנו תם
21:16	20:28	תל אביב
21:19	20:31	ירושלים
21:17	20:29	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה והמוסדות

שמירת העיניים

המצווה הקשה ביותר היא שמירת העיניים אך גם המצווה הגדולה ביותר

העיניים

העין היא אחד האיברים החיוניים ביותר, הכלי המרכזי בעזרתו אנו 'תופסים' את העולם. כל פעולה שאנו עושים מתחילה בעיניים - בעזרתן אנו קוראים, לומדים, מכירים, מבחינים, צועדים ופועלים. חוש הראיה הוא אחד החושים המרכזיים בחיננו, ולו רק ננסה לעשות משהו בעיניים עצומות - נבין עד כמה העיניים הן איבר קריטי ביותר לחיננו!

ודווקא לכן, הן ניתנו לנו במתנה מה', בתוספת אזהרה אוהבת בפרשת השבוע: להשתמש בהן בצורה הנכונה, לשמור על העיניים לבל יתלכלכו, לוודא שחוש הראיה אינו נפגם, אינו מחליד. הלא העיניים הן הצינור להעברת מידע אל המוח שלנו - ולכן עלינו לשמור על הצינור הזה בשיא הניקיון והטהרה, לוודא שהוא נותר צח וזך, להבטיח שהוא חף מכל כתם, נקי, נוצץ!

זו חובה שהיא מצוות עשה מן התורה, ולצד זאת, הביטו וראו גילוי מדהים, מפי השרף הרה"ק רבי אורי מסטרעליסק זי"ע, וכן הוא מגלה: 'השומר את עיניו, יחיו בניו ויגדלו ללא צער!'

8 מילים, הבטחה אחת, כבירה, עוצמתית, מרגשת: שמירת עיניים, היא ביטוח לילדים, ביטוח לחייהם, ביטוח לגידולם, ביטוח לבריאותם, ביטוח לנחת מהם. כל החבילה בשיק פתוח אחד - שמירת העיניים מבטיחה את חיי ילדינו, ואת גידולם - לאורך כל השנים - ללא כל צער! מה יותר טוב מזה? היש הבטחה גדולה מזו?!

בפרט עתה, בימי הקיץ, כשהנסיונות גדלים וכל יציאה לרחוב עלולה להיות מסוכנת. ברגע של נסיון, בשעת התמודדות, כשיש פרסומת קורצת או משהו מסקרן, הבה נזכור שהמבט הזה לכיוון הלא נכון הוא מסוכן, הוא רעיל, הוא ארסי, והוא עלול לגרום לנו להפסיד את ההבטחה העצומה הזו, את הביטוח לחיים נטולי צער, לבריאות ונחת מילדינו!

(הרב אשר קובלסקי)

מה זה הכפל בלשון 'וידעת היום - והשבות אל לבבך'? אין בתוה"ק חלילה מילים מיותרות, אדם שיודע בשל אינו יודע בלב? מה זה כפל הלשון?!

אומרים הספרים הקדושים 'המרחק בין המוח ללב הוא כמרחק שמים וארץ'. השמים תפקידם להוריד גשם והארץ תפקידה להצמיח, כך המוח של האדם מעביר את הידיעות ללב, והלב מתפקד לפי אותה ידיעה. אומרת התורה הק', לא די בזה שהמוח יודע, צריך שהלב יקבל ויפעל לפי אותה ידיעה! אם אדם יודע ומתפקד אחרת, לא פועל לפי הידיעה שלו - הרי הוא גולם! ידיעה אמיתית זה כשהדברים חודרים אל הלב, אל הדם, אל העצמות, לנשום אותם לחיות אותם, לדעת אמונה בחוש! והשבות אל לבבך - תחדיר את הדברים ללב!

בפרשת השבוע 'ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם', ומפרש רש"י העיניים והלב הם שני סרסורי החטא, עיניים רואות לב חומד, וכלי מעשה גומרים. וראשית הכל - בעיניים שהרי אם אין העיניים רואות אין ללב מה לחמוד, אין יצר הרע נכנס באדם אלא דרך העיניים.

היכן שיש קדושה יש השראת שכינה, מקום שאין קדושה - השכינה בורחת. וכשיש השראת השכינה - יש הצלחה.

יוסף הצדיק במצרים, ארץ הכי טמאה בעולם, והוא מנותק ממשפחתו ומאביו, נער צעיר בגיל שבע עשרה. הדובה אשת פוטיפר מפתה אותו בבגדים חדשים בכל יום והוא שומר את עצמו במסירות נפש. התורה מעידה עליו וכל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו, גם בבית וגם בשדה, גם בבית אדוניו וגם בבית הסוהר. ואחר כך עולה להיות משנה למלך מצרים ומצליח להחיות עם רב בימי הרעב. ולאחר שעלה להיות משנה למלך ומובילים אותו במרכבת המשנה ברחובות העיר, היו בנות מצרים עולות על החומה כדי לראות אותו וזורקים לו תכשיטים כדי שיזין בהם את עיניו, בנות צעדה עלי שור - על החומה, והוא משפיל את עיניו ושומר את עיניו, ולכן זכה שאין שולט עין הרע בצאצאיו. צדיק אחד אמר, שהוא מרגיש קדושה וטהרה בשמירת העיניים בשוק יותר מטבילה במקווה! שנזכה לשמירת העיניים אמן!

מתוך דרשתו השבועית של הרה"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

אמרו חז"ל הקדושים "אין יצר הרע נכנס באדם אלא דרך העיניים". אם העיניים קדושות - כל הגוף קדוש קדשים, אם העיניים פגומות - כל הגוף פגום, ה' ירחם. אומרים חז"ל הק' "כלה שענייה יפות אין גופה צריכה בדיקה" ודרשו בעלי המוסר כלה - זו הנשמה של האדם, שענייה יפות - השומר את עיניו מראות ברע ולא פוגם בהם, אין צריך בדיקה - מיצר הרע, למה? כי אין ליצר גישה אליו.

אומר רבי יעקב אבוחצירה זי"ע, יראה - אותיות ראה, שכל היר"ש של האדם תלויה בראייה, איפה הוא מסתכל. יראת שמים נמדדת בשמירת העיניים. ונינו, בנו של הבבא סאלי הרה"ק רבי מאיר אבוחצירה זי"ע, א"א, כשהיו ראשי ישיבות באים לשאול אותו, כיצד להכניס ולהשריש יראת שמים בתלמידים, היה אומר להם לדבר עם התלמידים על שמירת העיניים, ואמר להם "אם יש שמירת עיניים יש יראת שמים, אין שמירת עיניים אין יראת שמים".

שמירת העיניים היא אחד הדברים הקשים על האדם, וכדי להגיע לדרגה זו צריך ללמוד מוסר, על ידי מוסר מקבל אדם כוחות לשמור את רמ"ח איבריו ושם"ה גידיו.

כשאדם לומד תורה הוא בעל - הבית על האיברים שלו, אדם ברחוב היצרים שולטים בו ומובילים אותו כרצונם. אמרו חז"ל הקדושים "צדיקים ליבם ברשותם, רשעים ברשות ליבם" הצדיקים שולטים על הרגשות, יש להם כוח ושררה על הלב, הרשעים מלאי חרטות שבויים תחת היצר, אינם יכולים לעמוד מולו והוא מושל בהם. החילונים רואים מישהו חוזר בתשובה, הם יודעים שהוא אדם חכם אז למה הוא חזר בתשובה? אז הם אומרים שעשו לו שטיפת מוח. זו בדיחה - אדם ברחוב אין לו מוח בכלל, המוח - השכל אומר לו זה אסור, זה אסור! והוא לא שם לב, לא מתייחס, מה ששולט זה הלב, הרצונות, התאוות. ברחוב הלב הוא בעל הבית. וכשאדם חוזר בתשובה הוא לא עובר שטיפת מוח אלא השתלת מוח! לפני כן אין משמעת בגוף, הלב עשה מה שהוא רוצה, כשחזר בתשובה המוח נעשה בעלים על הלב, המוח נותן הוראות והלב מתפקד לפי הוראות המוח!

התורה אומרת 'וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד'.

זכות החיזוק והקריאה בעלון

לעילוי נשמת שלמה בן ג'ון ג'ון, סגילית בת חנה, חן בן חיה, יואב בן חנה
להצלחת אסף בן חיה, רועי בן דינה, אלעד בן עמה, אלדד בן ירדנה
לרפואת מורנו ורבנו הרב דניאל זר בן רבקה, צורי בן רחל, יהושע בן גאולה
לזש"ק בנימין בן חסיבה, אלדד בן חוה, ספיר בת עליזה, לילך בת עליזה

גם אתם רוצים להקדיש זכות של אלפי עלונים להצלחה, לרפואה, לזש"ק או לעילוי נשמת יקירכם?

התקשרו עכשיו:

03-61-50-203

סיפור לשבת

הרב צבי נקר

חסד נותן חיים

במשך הלילה ישבו בני הבית ואמרו תהילים ולפנות בוקר הלך אחד מהם להתפלל עם הרב שטיינמן זצ"ל ושאל כיצד לנהוג: האם להודיע למשפחה את הבשורה? הרב פסק לא לספר שום דבר ולהמשיך את שמחת השבע ברכות כרגיל, אך אם יש בעיר בן לספר לו. מיד בצאת השבת הודעתי על כך למשפחה ודאגנו לסידורי הלוויה.

במהלך ימי השבעה סיפר לי אחי שאחרי הטהרה ביקש מאמא שתבוא לספר לו בחלום מדוע נפטרה כל כך צעירה.

כדי להמשיך את הסיפור יש להקדים שלוש הקדמות קצרצרות:

א. הורי זכרונם לברכה היו בעלי חסד גדולים ביותר. היינו בסך הכל ארבעה ילדים, אבל במשך השנים הם גידלו מלבדנו כשישה עשר ילדים שאינם שלהם.

ב. בלידה שלי היתה סכנה גדולה לי ולאמא, ובניסי ניסים הסתיים הכל בכי טוב.

ג. אמי היקרה נפטרה בכ"ה באב באחת בלילה תשמ"ט, ואני שאבדלח"ט, נולדתי בכ"ה באב באחת בלילה תשכ"ז, בדיוק עשרים ושנים שנה לאחר הלידה שלי נפטרה אמי.

לאחר שהסתיימו ימי האבל, אמא התגלתה אליו בחלום ואמרה לו: "דע לך כי כבר בלידה של שלומי הייתי צריכה למות, אלא שמלאכי השרת המליצו עלי טוב לפני הקדוש ברוך הוא ואמרו: אשה שעושה כל כך הרבה חסד תמות כל כך צעירה? וה' ברחמי הוסיף לי עשרים ושנים שנה".

מקרה דומה מאוד כבר מובא בחז"ל (בבא בתרא י"א ע"א): מעשה בבנימין הצדיק, שהיה ממונה על קופה של צדקה בשנות רעב. פעם באה לפניו אישה וביקשה רבי פרנסני. אמר לה אני נשבע בעבודת בית המקדש שאין בקופה של הצדקה כלום, אמרה לו רבי, אם אתה מפרנסני מוטב ואם לאו דע לך שאשה ושבעת בניה מתים ברעב. עמד ופרנסה משלו, לא מהקופה אלא מכספו הפרטי. לימים חלה ונטה למות, אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא "רבונו של עולם, אתה אמרת כל המציל נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא, ובנימין הצדיק שהחיה אישה ושבעת בניה ימות בימים מועטים הללו?" הוסיפו לו מן השמים עשרים ושנים שנים על שנותיו.

"סיפור מדהים", אמר הבן הבכור בהתפעלות. "מה שמדהים", הצטרף הבן השני לשיחה, "שאתה אולי האיש העשירי שמספר לנו היום את הסיפור הזה..."

ישבתי המום על הכיסא, שלהבת נר הנשמה נעה קלות, כאילו משתפת איתי בהתרגשות. לרגע היה שקט עד שאדם נוסף נכנס והתיישב. "אתם לא יודעים מי היה אבא שלכם". ישבנו בשקט ושוב האזנו לסיפור שאני סיפרתי, אבל הפעם מפיו של שמעון. אמרתי את דברי הניחום ויצאתי החוצה, הייתי בטוח שעוד רבים יבואו ויספרו את סיפורם הם. מה שלא הבנתי, איך הצליח ר' שמעון להסתיר את המבצע מכל הילדים. כמה ברכות הצליח ר' שמעון לצבור לזכותו כל ימי חייו? לא יכולתי לשער.

מן הסתם הרבה מאוד. אני אמרתי מאות אלפי ברכות בזכותו, במשך שנים רבות. גם לאחר שהפסקתי לפקוד את חנותו ולקחת לעצמי ממתק, מיליוני הברכות שזקפו לזכותו בוודאי מלוות אותו בשמים ועומדות לו למליצות יושה.

סיפור נוסף על חסד שמעתי מפי הרה"ג רבי שלמה לוינשטיין שליט"א:

בדידי הוה עובדא אודות רווח ממעשי חסד החיים עצמם, ומעשה שהיה כך היה:

בכ"ג באב תשמ"ט השיא דודי רבי משה לוונשטיין את בתו שתחיה ביום חמישי בערב. לשבת הקרובה, כ"ה מנחם אב, שבת השבע ברכות, הוזמנה אימי עליה השלום שהיתה אז אלמנה צעירה, לשבות בבני ברק על מנת להשתתף בשמחה.

אמנם אני גר בבני ברק, אבל השבע ברכות היה במקום רחוק יחסית מביתי, ולכן העדיפה אימי להתארח אצל ידידתה, גברת מויאל עליה השלום. בשבת בבוקר הלכתי להתפלל בבית הכנסת בו אני נוהג להתפלל בקביעות ובו מתפלל גם חמי שיחיה. והנה באמצע התפילה ניגש אלי חמי ובישר לי בשורה קשה מאוד: אמא נפטרה.

אמא היתה אז צעירה, בת חמישים ושלוש היתה בסך הכל, מלאת מרץ ומלאת חיים, והתדהמה היתה גדולה.

הלכתי לבית משפחת מויאל, ואז סיפרה לי גברת מויאל שברבע לאחת בלילה העירה אותה אמי וביקשה להזמין אמבולנס, כי היא לא מרגישה טוב. גברת מויאל הזמינה מיד ניידת טיפול נמרץ וישבה עם אמא בסלון לחכות לעזרה שתגיע, אך בשעה אחת בלילה, עוד בטרם הגיע הנס"ן, השיבה אמי את נשמתה הטהורה ליוצרה.

האוטובוס נעצר בתחנה. התחלתי לרוץ במהירות כדי שלא אפסיד אותו, אבל לפתע נעצרתי וליבי התחיל לדפוק. למרות הריצה נתקלו עיני במודעת אבל. זה הוא? ר' שמעון? בעל המכולת של ימות ילדותי? קראתי את המודעה בדקדקנות, לא השגחתי באוטובוס שעזב את התחנה. כן, זה נכון לצערי, זהו ר' שמעון שהיה בעל המכולת בשכונה שלנו. הוא נפטר לפני שלושה ימים. לא שמעתי על כך...

פסעתי לאט כשמוחי תפוס במחשבות. דמותו של ר' שמעון עלתה לנגד עיני, אדם מבוגר שכיפה שחורה ענקית כיסתה את ראשו המקריח, מצח חרוש קמטים ועיניים מחייכות. הוא היה מעודד את כולם ותמיד ידע להגיד מילה טובה. "יהודי פשוט", כך חשבו כולם מן הסתם, בעל מכולת שעבד לפרנסתו. נכון, הוא קבע עיתים לתורה ומעולם לא וויתר על שיעור בדף היומי, גם כשכולם התחננו שישאיר את המכולת פתוחה בשעות הערב הקיצייים, הוא היה אומר באדיבות: "לא תודה, הגמרא מחכה לי". אבל איש לא ידע משהו שרק אני יודע! חשבתי לעצמי, וחבל שלא אספר לבני משפחתי.

מיהרתי לביתו וישבתי מול הבנים האבלים, כחכחתי בגרוני: "יש לי סיפור מדהים לספר לכם, אני יכול לספר עליו הרבה דברים, אבל מה שאני זוכר במיוחד זה המבצע שהוא יזם למעני. יום אחד נכנסתי למכולת, באותה שעה היו מעט אנשים במכולת, ר' שמעון קרא לי שאגש אליו, הוא לחש לי כממתק סוד: "יוסי, אתה יודע לשמור סוד", בחן את פני, "כן בודאי", עניתי. "מצוי, אני רוצה לעשות לך מבצע, אבל בלי שתגלה אותו לאף אחד. דוד המלך תיקן לומר מאה ברכות, כי בכל יום מתו מאה בחורים מישראל, זה חשוב מאוד להקפיד על אמירת מאה ברכות". נעשה הסכם בינינו. בכל יום כשתבוא אלי ותניש לי רשימה של מאה ברכות שאמרת, אתן לך לבחור איזה ממתק שתמצא מהחנות".

"מה שאני רוצה?" שאלתי לא מאמין, "אמרתי מה שתמצא, סיכמנו? לא מספרים לאף אחד".

"בסדר גמור", הנהנתי בראשי ורצתי הביתה במהירות לברך את הברכה הראשונה. הקפדתי לברך ובימים שהצלחתי להשלים מאה ברכות הגעתי למכולת בשמחה ובחרתי לעצמי ממתק. גם אחרי שגדלתי הנוהג הזה השתרש עמוק בליבי, והמשכתי להקפיד על מאה ברכות ביום רק בזכותו. כשהגעתי אליו לקבל את הממתק, הוא היה מחייך ואומר: "נו, ועכשיו בוא ונשמע את הברכה המאה ואחת בקול רם!" אני לא חושב שהיה עוד בעל מכולת כמוהו, סיימתי.

חופשה כהלכה

האם מותר להוריד ציצית בחוס, האם מותר להתפלל בפארק והאם מותר להיות בים ללא כיפה?

א. להוריד ציצית מפני החוס - לכתחילה צריך ללבוש ציצית שחיובה התורה, וכן נהג הג"ר משה פיינשטיין אף בימי הקיץ, ללבוש טלית מצמה, ובגודל 48 ס"מ מלפנים ו-48 ס"מ מלאחור אורך, על 48 ס"מ רוחב, מלבד פתח בית הצוואר, כדי לקיים מצות ציצית לכל הדעות. אולם כיון שהדבר קשה, נהגו להקל ולקחת טלית קטנה יותר, ואין לבטל המנהג, משום שנאמר "אל תטוש תורת אמך", והנהיגו כן, כדי להראות שאנו חפצים במצוה אף שקשה לקיימה ומכל מקום, המצטער מלבישת ציצית, פטור מלבישתה.

ב. התמקם בספסל בפארק והבחין בצואת כלב - מותר לברך וללמוד ליד צואת כלב או ציפור כשאין ריח רע מגיע אליו, ורק כשידוע שיש בה ריח רע, אז דינה כצואת אדם, שאם היא לפניו צריך לכסותה, ויתרחק ממנה 2 מטר ממקום שנפסק הריח, ואם היא מצדדיו או מאחוריו, אין צורך לכסותה, ורק יתרחק ממנה 2 מטר ממקום שנפסק הריח. אבל אין צורך לבדוק זאת, כי מן הסתם אין בה ריח רע. והטעם לדין זה שנאמר "והיה מחניך קדוש" כלומר מריח רע.

ג. אדם שדרך על צואת כלב - מותר לו לברך וללמוד אם אין ריח רע מגיע אליו, וכמו שנתבאר לעיל.

ד. צואת חתול - דינה כצואת אדם, וצריך להתרחק ממנה כאמור לעיל, אבל אם אינו יודע אם זוהי צואת חתול או כלב, תולים במצוי, ובדרך כלל זו צואת כלב, ולכן אם אין ריח רע מגיע אליו, מותר לברך וללמוד.

ה. הגדרת ריח רע שצריך להתרחק ממנו - כל שהוא ברמה שדרך בני אדם להצטער מאותו הריח.

ו. הספסל הקבוע בפארק ממוקם ליד האשפה - אשפה גלויה שריחה רע מפני העיפוש, אם רוצה לברך, צריך להתרחק ממנה כאמור לעיל בצואת אדם, אבל כיום שהאשפה מכוסה, ונמצאת בתוך פחי אשפה, מותר לברך וללמוד כל שאין ריח רע מגיע אליו.

ז. לארגן מניין בפארק - לכתחילה אין להתפלל בפארק אלא בבית הכנסת, וכשהשעה דחוקה ומוכרח להתפלל בפארק, יתפלל במקום מוקף מחיצות, מפני שכשהוא במקום צניעות, חלה עליו אימת המלך ולבו נשבה.

ח. לעבור בנהר הזורם בכח - אסור לעבור במי נהר זורם וסוחף, כשהמים מגיעים מעל המתניים מפני הסכנה.

ט. ללמוד עם מכנסיים קצר או לברך בלי חולצה בים - מותר מעיקר הדין, אבל אין נכון לעשות כן לכתחילה עד שיכסה כל גופו.

י. להתפלל עם מכנסים קצרות או נעלי בית - אם מנהג המקום שלא לעמוד כך לפני אנשים חשובים, אין להתפלל כך לפני מלך המלכים הקב"ה.

יא. לשהות בחוף הים בגילוי הראש ללא כיפה - ממידת חסידות מנהג העולם לא ללכת בגילוי הראש, אבל מעיקר הדין אין איסור ללכת בגילוי הראש, ולכן בחוף הים שהוא מקום הרחצה, רשאי להקל במקום הצורך בזה, אבל אין לברך או ללמוד בגילוי הראש.

יב. בני תורה לאכול במסעדה - אין לבני תורה ואברכים לאכול או לשתות אפילו אכילת או שתיית עראי, במקום פתוח או שאינו מיועד לאכילה, (כמו ברחוב) אפילו בפני מיעוט אנשים. אבל במסעדה, רשאים לאכול במקומות הישיבה שנמצאים בתוך המסעדה, כיון שהמקום צנוע וסגור ומיועד לאכילה. אבל אין להם לאכול במקומות הישיבה של המסעדה הנמצאים ברחוב, בפני עוברים ושבים, אף על פי שהמקומות מיועדים לאכילה.

יג. אכילת בני תורה בפארקים - פשוט המנהג, שבני תורה ואברכים עושים "על האש" ואוכלים בפארקים המיועדים לכך, ונראה הטעם, מפני שאכילה בפארק אינה דומה לאכילה על שולחנות מסעדה הנמצאים ברחוב, שהרי לכל העוברים ושבים ברחוב אין קשר למסעדה, ולכן אין ראוי לבני תורה לאכול בפניהם. אבל בפארק, הרי כל הבא לפארק שייך בענייני הפארק, כאכילה ושתייה וטיול, ולכן אין בזה חשש גנאי לתלמידי החכמים.

אימון אישי הרב אהרן פרידמן

הנהגת הבית - גם בבית אחר

א) זלזול במה שקדוש ויקר בעינינו - מקרים בהם החותנים מביעים זלזול במה שקדוש ויקר בעינינו, אם בגדולי ישראל, רבנים, חסידים ואנשי מעשה, או אפילו לומדי תורה או אנשים שמחמירים במנהגים כאלה ואחרים, וזה צורם או פוגע בנו יש למצוא את הדרך לבקש מהם שיכבדו אותנו ולא יזלזלו בנוכחותנו.

במקרה שזה אפשרי ומעשי, אפשר לדבר ישירות עם החם או החמות. כאשר אין לנו את הביטחון לעשות כן (ולרוב זהו המצב, במיוחד אצל צעירים לאחר נישואיהם), אפשר לנסות לבקש מבן הזוג שיפנה להוריו ויעיר את תשומת לבם לחוסר הנוחות הנגרם מדיבורים מסוג זה.

אני יודע שיהיו רבים שירימו גבה: "וכי איזה 'אדם נורמלי' יכול לומר דברים כאלה לחותניו או להוריו?!" רבים וגם טובים גדלו על תפיסה מוטעית, לפיה להביע דעה או לבקש את דעתו ורגשותיו, זהו דבר הגובל בחוצפה ובחוסר נימוס. מבלי להתווכח עם עצם התפיסה הזו, הניסיון מוכיח שאין דרך לגרום לשינוי, מבלי לעשות איזושהי פעולה לשם כך. אם לא נוכל לדבר או לבקש, שום דבר לא ישתנה מאליה. להמשיך לסבול בשקט? לא מומלץ. התסכול סופו להתפרץ ואז יהיה הרבה פחות נעים.

אם 'נפלתם' לבית של אנשים שלא מוכנים שיגידו להם מה לדבר ומה לעשות, ורואים 'חוצפה' בעצם הבקשה שמבקשים מהם להתחשב בנו, צריך שאלת חכם מאיש מקצוע איך נכון לנהוג. זאת כי במקרה שכזה, ברור שזה לא מתחיל ולא יסתיים בדיבור על הרב או החוג של החתן או הכלה, אלא בזלזול ודריסה שיטתית של הזולת גם בשאר התחומים. בכל מקרה, במוקדם או במאוחר, תמצאו את עצמכם מתמודדים עם הבעיה על מופעיה השונים ותידרשו להגיב או לעשות משהו בנידון.

ב) גישה חינוכית שונה - כאשר פוגשים בבית החותנים גישה חינוכית אשר לדעתנו אינה נכונה, או שהיא מעוותת ומזיקה, נכון לזכור שעם כל הדאגה שלנו לנפש הילדים שם בבית, צריך לשקול הרבה אם נכון להתערב בנידון.

קיבלתי לא מעט קריאות מצוקה מאברכים צעירים שהתקשרו לספר עד כמה הם מזועזעים מהחותנים שלהם אם מגישה החינוך שלהם, או מצורת הדיבור שלהם בבית, ומבקשים לדעת מה עליהם לעשות. ברוב המקרים אני מציע להם לא להתערב ולא לעשות דבר. אין זה תפקידם, לא כלפי שמים ולא כלפי הבריות, ואל להם לקחת אחריות ולדאוג שהחותנים ישפרו דרכם, לא במה שנוגע לשלום ביתם ולא במה שנוגע לחינוך ילדיהם.

במקרה הצורך, אפשר לדון על כך עם בן הזוג, וכאמור, ברגישות הראויה, כדי ללמוד מזה כיצד לנהוג בעתיד עם הילדים שלהם. אבל להתחיל לדבר נגד החותנים סתם כך, או לנסות להוציא את העניין לעיני השמש, לעסקני הקהילה ורבניה, או חלילה לדבר באוזני ההורים ולשתפם במה שקורה בבית המחותנים שלהם - אינו דבר נכון וראוי.

במקרה שהחותנים מערבים אותנו ומדברים באוזנו - החם נגד גישתה החינוכית של החמות או להיפך, או משתפים אותנו ב'פרשיות' שלהם או של אחרים במשפחה, ואין דעתנו נוחה מזה, אפשר להעיר להם בצורה מכובדת, שאנו לא מרגישים בנוח לשמוע על כך, ונודה להם אם לא יעברו אותנו או אם לא ידונו על כך בנוכחותנו, כי זה מביך אותנו וכו'. בדרך כלל אם נביע את העובדה שאנו לא מרגישים בנוח, גם הם לא ירגישו נוח לעשות כן בנוכחותנו או לדבר אתנו על כך.

מה שכן ניתן לעשות לפעמים מבלי לתפוס צד, זה פשוט לתמוך בשקט בגיש המוכה או בגישה המושפלת. לפעמים אפשר להציל נפשות על ידי מילה טובה לילד הפגוע, אבל זה צריך להיעשות עם הרבה תבונה וזהירות. לעולם ובמיוחד בתקופה הראשונה לנישואין אין לשחרר אמירות נגד ההורה הפוגע, אמירות שעלולות להסית ולקומם את הילד באביו. הילד גם עלול להעביר את הדברים הלאה וזה יגיע לחותנים, ותצא מכך מלחמת עולם. הכלל "חכמים זהירו בדבריהם" הוא קריטי במקרים שכאלה.

זכרו: איש עוד לא נתפס במה שלא עשה, ואיש עוד לא הסתבר במה שלא אמר!

רגע חושבים

דניאל אליהו גרמן

להגשים את הרצינות הטובים

רצון וצורך הן גם אותן אותיות. מי שמקבל על מנת להשפיע – נעשה צינור להעברת שפע. וכן כל השמחה האמתית שלנו היא רק כאשר אנחנו נותנים לזולת (והדברים ידועים). בליקוטי הלכות מובא ש"לשמחה שאין לה קץ אי אפשר לזכות כי אם מי שאינו בחינת מקבל כלל" [ערב גיח. שליח לגבות חובו ב.ח. עוד מובא שם ש"עיקר השמחה ע"י הארת הרצון שזוכין ע"י צדקה"].

הפה שהוא הצינור שדרכו אנו מביעים את דעתנו (והוא הכלי העיקרי של האדם - רוח ממללא), יכול להרוס ולהרוג וכן לרפא [רפואה אותיות אור פה], תלוי מה נעביר דרכו.

גם היסורים נועדו בשביל לקבל [סם היסורים] על מנת להשפיע רגש הזולת - שעל ידם האדם מבין את חברו, מתחבר אליו ואוהב אותו.

כותב בעל ה'בלבבי משכן אבנה' ש"כל יחיד שמכיר שכח הדיבור שלו הוא כח של אלוקות, בכוחו לחולל פלאות בדיבורו. לא מכח שהוא בעל מדרגה, אלא מכח ההכרה שמי שמדבר כאן זה הקב"ה! צריך רק להיות בעל אמונה בחוש בשביל לזכות לכך", ושכל הצדיקים הגדולים שעשו ניסים חיו מתוך התבוננות תדירית שהם רק צינור, והבורא הוא הפועל דרכם - בלבושי המחשבה/דיבור/מעשה!

למאמרים נוספים של דניאל אליהו גרמן
בקרוב באתר ישיבת אור דוד

עשה טוב: לשאול את עצמי מה אני באמת רוצה? כל אדם נמשך לעונג ["אין למעלה מעונג". ס' היצירה] והעונג והטוב האמיתי הוא רק בחיבור לאלקות. "ואני קרבת אלקים לי טוב" כמו שאומר הרמח"ל וכל דבר אחר אינו אלא הבל ושווא נתעה. (ובכל תענוג לזכור שזה רק ניצוץ מאלקות [שורש], שהעונג של הגוף מזכיר לנשמה את העדן העליון. ל"מ]. גם מי שרודף אחרי תאוות העולם הזה, רודף מבלי דעת אחר 'רצונות נפולים' המלוכשים בהתאוות, אבל בתוך תוכו גם הוא מחפש ומשתוקק לעונג האלקי.

אחרי שבררתי את הרצון אני בודק עד כמה אני רוצה? (חשבון נפש יומי עם תפילה [שהרצון יגבר] והתבוננות, שהרי איפה שאדם נדבק בעוה"ז – לשם הוא נמשך בעוה"ב), שגודל ההשתוקקות גודל המשכת השפע (תע"ס. ומצד הנשמה יש לנו רצון אינסופי). וכן עד כמה אני מוכן להקריב בעבור הרצון הזה? כגון להתרחק מחברים שמושכים אותי לרצונות מנוגדים ולהתקרב לצדיקים ולחברים יראי ה' שמעוררים אצלי נקודות רצון פנימיות.

ואין יתחבר ויתדבק האדם לבורא? מובא ב'עץ חיים' לאריז"ל ש"עלה ברצונו הפשוט [של הבורא] לברוא העולמות" בשביל להיטיב לנבראיו [להוציא לאור שלימות פעולותיו ולהראות רחמנות]. ואומרת הגמרא עה"פ "ולדבקה בו": וכי אפשר להדבק בבורא? אלא הדבק במעשיו – מה הוא רחום אף אתה, מה הוא חנון – אף אתה [תטיב לזולת. סוטה יד, כתובות קיא]. לכן ע"י שהאדם משפיע ומשווה צורתו אל המאציל העליון הוא נדבק בו. (מובא במאור ושמש 'תצווה' שהמהות של השם המפורש הוא 'אהבה'. ואדם בגימטריה היה במילוי אלפין).

תיקון הנפטרים
הידוע שכתב רבי יהודה פתיה
עושה נחת רוח גדול לנפטר
ומצילו מן הדין.
בכח התיקון לתקן את נשמת הנפטר,
להוציאו מייסוריו ולהעלותו לגן עדן.

וחשוב מאד שכל אחד יעשה את התיקון לקרוביו
וזוה חסד של אמת ובזכות זו הנפטר יתפלל עליו בשמים וימליץ יושר עליו.

למסירת שמות ניתן להתקשר למשרדי הישיבה 03-570-12-12